

Հավելված 1
Հայաստանի Հանրապետության
Արմավիրի մարզի Արևադաշտ
համայնքի ավագանու
2019 թվականի փետրվարի 4-ի
N 7-Ն որոշման

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՐՄԱՎԻՐ ՄԱՐԶ

ԱՐԵՎԱԴԱՇՏ ՀԱՄԱՅՆՔԻ

2019-2023 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ

**Հ Ն Գ Ա Մ Յ Ա Զ Ա Ր Գ Ա Ց Մ Ա Ն
Ծ Ր Ա Գ Ի Ր**

Մշակվել է՝ համայնքի ղեկավարի և համայնքապետարանի աշխատակիցների կողմից
Ներկայացվել է՝ համայնքի ղեկավար Հովսեփ Օհանյանի կողմից
Հաստատվել է՝ համայնքի ավագանու 2019 թ փետրվարի 4-ի թիվ 1 նիստ 7 - Ն որոշմամբ

ԱՐԵՎԱԴԱՇՏ 2019թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ ՈՂՋՈՒՅՆԻ ԽՈՍՔ.....
2. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ.....
3. ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ ԵՎ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ
4. ՀԶՀԾ-Ի ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ.....
5. ՀԶՀԾ-Ի ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳ.....
6. ԵԶՐԱՓՈԿՈՒՄ.....

1. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ ՈՂՋՈՒՅՆԻ ԽՈՍՔԸ

ՀՀ Արևավիրի մարզի Արևադաշտ համայնքի 2019-2023 թթ. զարգացման հնգամյա ծրագիրը (այսուհետ՝ ՀԶՀԾ) մշակելիս հաշվի է առնվել, որ համաձայն 2015 թվականի դեկտեմբերի 6-ին փոփոխված ՀՀ Սահմանադրության 181-րդ հոդվածի, ՏԻՄ-երը՝ համայնքի ավագանին և համայնքի ղեկավարը, ընտրվում են հինգ տարի ժամկետով, և 210-րդ հոդվածի, «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքը պետք է համապատասխանեցվի Սահմանադրությանը և ուժի մեջ մտնի 2017 թվականի հունվարի 1-ից: Հաշվի առնելով այդ պահանջները՝ մշակվել է համայնքի զարգացման ոչ թե քառամյա, այլ հնգամյա ծրագիր:

ՀԶՀԾ-ն մշակվել է՝ հիմք ընդունելով «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված՝ տեղական ինքնակառավարման մարմինների իրավասություններն ու լիազորությունները նրանց գործունեության բնագավառներում (ոլորտներում), ՀԶՀԾ-ի մշակման և կառավարման վերաբերյալ համապատասխան հոդվածների դրույթները, ինչպես նաև Արևավիրի մարզպետի կողմից ներկայացված համայնքի հնգամյա զարգացման ծրագրի մշակման մեթոդական ուղեցույցը:

Ներկայացվող ՀԶՀԾ-ն առաջիկա հինգ տարիների համար հանդիսանալու է Արևադաշտ համայնքի զարգացման հիմնական փաստաթղթերից մեկը: ՀԶՀԾ-ի բովանդակությունը պայմանավորված է համայնքի ռեսուրսային (մարդկային, գույքային, ֆինանսատնտեսական, տեխնիկական և այլ) հնարավորություններով, համայնքային ծրագրերի իրականացման և ծառայությունների մատուցման համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների և ենթակառուցվածքների առկայությամբ: ՀԶՀԾ-ում հնարավորինս հաշվի են առնվել համայնքի հանրային ծառայությունների մատչելիության և հասանելիության, նոր ծառայությունների մատուցման և դրանցով պայմանավորված լրացուցիչ ծախսեր առաջանալու խնդիրները: ՀԶՀԾ-ն մշակելիս որպես կողմնորոշիչ են դիտարկվել համայնքի զարգացնելու անհրաժեշտությունը, համայնքի տարածքում տնտեսական գործունեության խրախուսման առկա հնարավորությունները, տնտեսության տարբեր ճյուղերի զարգացման (հատկապես՝ արտադրական կազմակերպությունների, փոքր և միջին բիզնեսի և այլն) հնարավորությունները, արդյունավետ կառավարման իրականացումը: Վերհանված հիմնախնդիրների հիման վրա, ելնելով «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներից, համայնքի ղեկավարը՝ համայնքապետարանի աշխատակազմի և Արևադաշտ համայնքի ավագանու հետ միասին մշակել է համայնքի 2019-2023թթ. ՀԶՀԾ-ն, որը քննարկվել և հաստատվել է համայնքի ավագանու կողմից և դրվել է գործողության մեջ:

Համայնքի 2019-2023թթ. ՀԶՀԾ-ում ներառված են Արևադաշտ համայնքի տարածական զարգացումը սահմանող՝ քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերի մշակման կամ դրանց փոփոխման (լրացման) մասին դրույթներ, շրջակա միջավայրի պահպանմանն ուղղված նախատեսվող միջոցառումներ, Արևադաշտ համայնքում գործարար միջավայրի բարելավմանն ուղղված միջոցառումներ, աղետների ռիսկերի կառավարման և քաղաքացիական պաշտպանության հիմնական մոտեցումներ, համայնքի կոմունալ ենթակառուցվածքների զարգացմանն ուղղված միջոցառումներ: ՀԶՀԾ-ն ներառում է նաև համայնքի ղեկավարի և ավագանու անդամների նախընտրական ծրագրերի բաղադրիչները: Այն Արևադաշտ համայնքի ներդաշնակ և համաչափ զարգացման, Արևադաշտ բնակիչների բարեկեցության ապահովման համար առաջիկա հինգ տարիներին ընդունված ծրագիր է, որը հանդիսանալու է համայնքի ամենօրյա փաստաթուղթը:

Արևադաշտ համայնքի աշխատակազմը, փաստաթուղթը մշակելիս, հատուկ ուշադրություն է դարձրել և ձգտել, որպեսզի այն հնարավորինս համահունչ լինի գործողության մեջ դրված ՀՀ ռազմավարական, մարզային և տարածաշրջանային զարգացման ծրագրերին՝ ակնկալելով ՀՀ պետական կառավարման մարմինների, քաղաքացիական հասարակության և մասնավոր հատվածի կազմակերպությունների հետ լիակատար փոխըմբռնում ՀԶՀԾ-ում ներկայացված խնդիրների առնչությամբ և արդյունավետ համագործակցություն դրանց լուծման գործում:

Համայնքի ղեկավար՝ Հ.Օհանյան

2.ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

2.1 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

• Պատմական համառոտ տեղեկատվություն համայնքի մասին

• Աշխարհագրական դիրքի նկարագիր

- Արևադաշտ համայնքը ստեղծվել է 1982 թվականին Արմավիրի մարզի հարավ-արևմտյան ոչ լիարժեք մշակության պիտանի տարածության վրա, որը նախկինում եղել է զինվորական կրակադաշտ:
- Արևադաշտ համայնքի վարչական տարածքը 3086.09 հա
- բնակավայրերի կառուցապատված տարածք 61.04 հա
- հեռավորությունը մայրաքաղաքից 60 կմ, մարզ կենտրոնից 18 կմ , տարածաշրջանային կենտրոնից 15 կմ
- Համայնքը հատում է մարզային Բաղրամյան –Սարգսրապատի հուշահամալիր տանող ճանապարհը
- Արևադաշտ գյուղական համայնքը ունի նախալեռնային չոր մերձարևադարձային կլիմա
- գյուղական համայնքը գտնվում է նախալեռնային գոտու ծովի մակարդակից 1200 մետր բարձրության վրա:

2.2 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Աղյուսակ 1. Համայնքի մշտական բնակչության ու տնային տնտեսությունների ցուցանիշները (01.01.2019 թ. դրությամբ)

Հ/Հ	Ցուցանիշները	Մարդ
1.	Բնակչության առկա թվաքանակը	405
2.	Տնային տնտեսությունների թվաքանակը	79
2.1	այդ թվում՝ ժամանակավոր կացարաններում /վագոն, տնակ/ բնակվող	63
2.2	կիսակառույց տներում բնակվող	16
3.	Ընտանեկան նպաստ ստացող ընտանիքների քանակը	13

Համայնքի բնակչության 52% կազմում են տղամարդիկ և 48% կանայք: Համայնքի բնակչության տարիքային և սոցիալական կազմը ներկայացված է աղյուսակ 2-ում:

Աղյուսակ 2. Համայնքի առկա բնակչության տարիքային և սոցիալական կազմի ցուցանիշները (01.01.2019 թ. դրությամբ)

Ը/Ը	Ցուցանիշները	Ընդամենը	Կանայք	Տղամարդիկ
1.	Համայնքի բնակչության թիվը, այդ թվում՝	405	198	207
	մինչև 1 տարեկան	7	4	3
	1-2 տարեկան	10	5	5
	3-4 տարեկան	21	8	13
	5-6 տարեկան	13	7	6
	7-10 տարեկան	37	17	20
	11-14 տարեկան	25	12	13
	15-17 տարեկան	21	9	12
	18 և ավելի տարեկան	271	136	135
2.	Կենսաթոշակառուներ (ներառյալ հաշմանդամներ) այդ թվում՝	12	9	3
3.	Միակողմանի ծնողազուրկ երեխաներ	2	1	1
4.	Արցախյան պատերազմի մասնակիցներ	3	-	3
5.	Հաշմանդամներ	7	2	5
6.	Ջրաղվածներ /հողագործությամբ/	203		
7.	Գործազուրկներ	28	15	13
8.	Ընտանեկան նպաստների պետական համակարգում գրանցված ընտանիքների թիվը	23		

Գործազուրկների մեծամասնությունը կազմում են կանայք: Տղամարդկանց աշխատունակ մի մասը զբաղված է արտագնա աշխատանքով:

2.3 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԶԲԱՂԵՑՐԱԾ ՏԱՐԱԾՔԸ

- Արևադաշտ համայնքի վարչական տարածքը – 3086 .09հա այդ թվում՝
 - բնակարանային ֆոնդ-61. 04հա
 - արտադրական նշանակության հողեր-4. 43հա
 - գյուղատնտեսական նշանակության հողեր -2873 .2հա
 - ջրային ֆոնդեր – 32. 77հա
 - այլ- 220 .0հա
- Բնակավայրերի տարածքը
 - բնակելի կառուցապատման-43. 94
 - այդ թվում՝ տնամերձ հողեր-43. 94
 - հասարակական-3. 98
 - ընդհանուր օգտագործման-9. 28
- Հողի սեփականաշնորհմանը մասնակցած ընտանիքների թիվը- 140
- Մեփականաշնորհված հողի մեկ հողաբաժնի չափը-1.0հա
- Մեկ տնտեսությանը պատկանող գյուղատնտեսական հողամասերի քանակը-70
- Համայնքի սեփականություն համարվող հողերը
 - օտարված-2301.0հա
 - վարձակալության տրամադրված հողերը – 55 հա
 - այլ հողեր -3. 84

2.2 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՈՑԻԱԼ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿԸ

- Արևադաշտ համայնքի 2018 թվականի ընդհանուր բյուջեն կազմել է 15384.0 հազար դրամ:
 - Որի մեջ համայնքի սեփական եկամուտը կազմում է 72 .7 %
- Արևադաշտ գյուղական համայնքում զբաղվում են հողագործությամբ և անասնապահությամբ : Համայնքում գյուղատնտեսության բնագավառում տարեց –տարի ավելանում է աշխատուժը: Հիմնականում մշակում են ցորեն, առվույտ, բանջար-բոստանային կուլտուրաներ: Բնակլիմայակա պայմաններից էլնելով համայնքում բնակիչները բարձր բերք են ստանում հատկապես վարունգի, պոմիդորի, պղպեղի, ձմերուկի և սեխի մշակությունից: Քանի որ, Արևադաշտ համայնքում արոտավայրերը մեծ տոկոս է կազմում, ուստի համայնքի բնակիչների երկրորդ եկամուտի աղբյուր է հանդիսանում անասնապահությունը: Բնակիչների 80 տոկոսը գրեթե ունի խոշոր եղջերավոր անասուններ:*

- Գյուղատնտեսության ճյուղերը
 - դաշտավարություն
 - անասնապահություն
 - այգեգործություն
- Գյուղատնտեսական արտանդրանքի վաճառքը իրականացվում է տեղում և մթերող կազմակերպություններում:
- Համայնքի ոռոգելի գյուղատնտեսական նշանակության հողատարածքները-232.7հա
- Խոշոր և մանր եղջերավոր անասունների քանակը
 - ընդամենը – 387
 - որից կովեր-162
- Գյուղատնտեսական ի՞նչ մթերքներ են արտադրվում
 - բոստան-բանջարեղենային կուլտուրաներ

2.3 ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՍԱՐՄԻՆՆԵՐ

Արևադաշտ համայնքի ղեկավարը վերընտրվել է երրորդ անգամ 2018թ. Հոկտեմբերի 21-ին . Համայնքի ավագանին ընտրվել է 2016 թվականի սեպտեմբերի 18-ին և կազմված է 5 անդամներից : . Համայնքի աշխատակազմի կառուցվածքը և հաստիքների թիվը

ՀՀ	ՊԱՇՏՈՆԸ	ԴՐՈՒՅՔԸ	ԹԻՎԸ
1	Համայնքի ղեկավար	1	1
2	Աշխատակազմի քարտուղար	1	1
3	Առաջատար մասնագետ /հաշվապահ/	1	1
4.	1-ին կարգի մասնագետ	1	1
5.	Հարկ հավաքող/պայմանագրային/	1	1
6	Գրադարանի վարիչ	1	1

2.4 Համայնքի սեփականություն համարվող գույքի ֆիզիկական վիճակը

- Համայնքի սեփականություն համարվող գույքի ցանկը սահմանվել է ՀՀ կառավարության 14.03.1997թ. թիվ 51 որոշմամբ:
- Համայնքի սեփականություն համարվող գույքի ֆիզիկական վիճակի բնութագրումը

<i>Հիմնական միջոցներ.</i>	<i>քանակ</i>	<i>գույքի ֆիզիկական վիճակը</i>
-վարչական շենք	1	
-ավտոմեքենա ՎԱԶ 21-21	1	վատ
-տրակտոր MT3 80	1	վատ
-էքսկավատոր IOM3	1	վատ
-զիլ 130	1	լավ
-խոտ հնձիչ	1	վատ
-համակարգիչ	3	գերազանց
- պատճենահանող սարք	1	գերազանց
-պրինտ	2	գերազանց

2.5 Համայնքում գործող ոչ համայնքային ենթակայության կազմակերպությունները

- արտադրական ձեռնարկությունների թիվը- 1
- անվանումները, հասցեները, էուէռնեկյանի գինու գործարան, գ. Արևադաշտ, Հայաստանի հողեր
- գործունեության բնագավառները - խաղողագործություն
- արտադրատեսակները- գինեգործություն
- աշխատակիցների թիվը 500 և ավելի

2.6 Համայնքի գերեզմանատների վիճակը –համայնքի վարչական տարածքում կա 2/հայ և եզդի ազգի / գերեզմանատներ, որոնց վիճակը գնահատվում է բավարար:

2.7 Առևտուր և ծառայություններ

Արևադաշտ գյուղական համայնքում չկան առևտրի կետեր և համայնքը ստացված գյուղ մթերքը սպառում է Նորապատ համայնքում գործող <<սադախլու >>կոչվող շուկայում և Էջմիածնի տարածաշրջանի /մեյմանդար/ շուկայում:

2.8 ԲՆԱԿԵԼԻ ԵՎ ՈՉ ԲՆԱԿԵԼԻ ՏԱՐԱԾՋՆԵՐԻ ՍՊԱՍԱԲՈՒՄ

- Համայնքի բնակելի շենքերի և բնակարանների թիվը
- *համայնքում կա 70 բնակելի տուն :*
- Բնակֆոնդի ընդհանուր և բնակելի մակերեսները, 5382 քմ-ը
- Առանձնատների թիվը-9
- Վթարային առանձնատների թիվը-8
- Կիսակառույց առանձնատների թիվը-11
- Բնակարանի կարիքավորների թիվը-15
- Ավտոտնակների թիվը և մակերեսը, 5-ը` 170 մք

Արևադաշտ համայնքում առկա են բնակելի տների կարիք ունեցող ընտանիքներ, որոնք գտնվում են սոցիալապես անապահով վիճակում:

2.9 Բնակվումունալ և շրջակա միջավայրի պահպանություն ջրամատակարարում

Խմելու ջրի ջրամատակարարման վիճակը գնահատվում է բավարար: Համայնքը օգտվում է <<Վիոլա ջուր>> ՓԲԸ

Հիմնախնդիրներ՝
Տեղադրված չեն խմելաջրի հաշվիչները և հորերը .

2.10 ՏՐԱՆՍՊՈՐՏ, ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Ներհամայնքային փողոցների և ճանապարհների երկարությունը 5 կմ է , դրանց վիճակը գնահատվում է շատ վատ:

Համայնքում չի գործում երթուղային տրանսպորտ:

Մոտակա համայնքի երթուղային տրանսպորտը Արևադաշտ համայնքից գտնվում է 3 կմ հեռավորության վրա:

.Համայնքից մինչև մոտակա շուկա ճանապարհի երկարությունը 15 կմ է և վիճակը գնահատվում է ,բավարար

Հիմնախնդիրներ՝

ներհամայնքային ճանապարհների անբարեկարգ վիճակ

2.11 ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ԲԱԺԻՆ

Արևադաշտ համայնքը ունի միջնակարգ դպրոց որտեղ հաճախում են 62 աշակերտ: Համայնքի միջնակարգ դպրոցում աշխատում են 18 մանկավարժներ:

2018թվականի սեպտեմբեր ամսից համայնքը ունի նոր դպրոց :

Նորակառույց դպրոցը հովանավորվեց ՀԱՅ ԿՐԹԱԿԱՆ հիմնադրամի կողմից :

Համայնքում գործում է <<ԷՕԷՌՆԵԿՅԱՆ>> մանկապարտեզը իր տիպային շենքով, որը հովանավորում է Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնի եկեղեցին: Մանկապարտեզ են հաճախում համայնքի և հարակից համայնքների երեխաները անվճար հիմունքներով:

Համայնքի ենթակայության տակ գործում է գրադարան: Ապահովված է մասնագետով, գրադարանում առկա է 2077 գիրք և պահպանվում է աշխատանքային բնականոն ռիթմը:

Հիմնախնդիրներ՝

շենքը գտնվում է շատ վատ վիճակում

չունի ջեռուցում, էլեկտրաէներգիա

ժամանակակից ընթերցողական գրականության կարիք.

տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման ցածր մակարդակ.

2.12 ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ

- Համայնքում գործում է բուժկետ, բուժաշխատողների թիվը 1 ,բուժկետը տեղակայված է դպրոցի շենքի մի հատվածում ,շենքի վիճակը շատ վատ է, ունի նորոգման և գույքային կարք:

2.13 Էներգամատակարարում

Արևադաշտ համայնքի էներգահամակարգը կառավարվում է Հայաստանի էլցանցներ ընկերության կողմից:

Արևադաշտ համայնքի գազամատակարարումը իրականացվում է Գազպրոմ – Արմենիա ընկերության կողմից:

2.14 ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԽՈՉԸՆԴՈՏՆԵՐ ԵՎ ԴԺՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- գործազրկություն,սոցիալապես անապահով աղքատ բնակչություն, ցածր աշխատավարձի առկայություն
- ոռոգման համակարգի անմխիթար վիճակ

Գյուղատնտեսական արտադրանքի իրացման խնդիրը դժվարություններ է առաջացրել համայնքի բյուջե մուտքագրվող հողի հարկի և գույքահարկի գանձման գործընթացում:

Նշված հիմնահարցերի լուծման համար առկա դժվարությունները կապված են հիմնականում համայնքի եկամուտներից: Համայնքը չունի անհրաժեշտ եկամուտներ՝ իր առջև դրված հիմնահարցերը միանգամից լուծելու համար:

2.15 Համայնքի ուժեղ և թույլ կողմերի, հնարավորությունների և սպառնալիքների (ՈւԹՀՍ) վերլուծություն

Համայնքի զարգացումն ապահովող միջոցառումների մշակման և իրատեսական արդյունքների հասնելու համար իրականացվել է համայնքի ուժեղ և թույլ կողմերի, արտաքին միջավայրի կողմից ընձեռնված հնարավորությունների և սպառնալիքների գնահատում

Ուժեղ կողմեր	Թույլ կողմեր
<ol style="list-style-type: none"> 1. Խմելու ջրի ներհամայնքային համակարգի առկայություն 2. Համայնքի գազաֆիկացվածության բարձր աստիճան 3. Անասնապահություն 4. Հողագործություն 5. Նախադպրոցական, ուսումնական հաստատությունների առկայություն 6. Պտղատու և խաղողի այգիների մոտ 70 հա տարածք 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Անբարեկարգ փողոցների առկայություն 2. Համայնքային ենթակառուցվածքային կառույցների վերանորոգման և գույքի ձեռքբերման անհրաժեշտություն 3. Ներհամայնքային ճանապարհների, փողոցների վատ վիճակը 4. Սոցիալապես անապահով բնակչության տոկոսը 5. Տնամերձ հողամասերի ոռոգման համակարգերի բացակայությունը 6. Առկա գործազրկություն 7. Բնակչության վարկունակության անկում 8. Ժամանցի սահմանափակ հնարավորություն հատկապես երեկոյան ժամերին 9. Ներդրումային ծրագրերի և արտասահմանյան ներդրողների բացակայություն 10. Գյուղատնտեսական մթերքների իրացման խնդիր 11. Ժամանակակից առևտրի և սպասարկման օբյեկտների բացակայություն
Հնարավորություններ	Սպառնալիքներ
<ul style="list-style-type: none"> - Հեռանկարային ծրագրեր, որոնք կբերեն ֆինանսական կայունության - Մեծ է աշխատուժի առկայությունը - Համայնքի ղեկավարն ու ավագանին վայելում են բնակչության վստահությունը 	<ul style="list-style-type: none"> - բնական աղետներ - Համայնքի բնակիչների ծնելիության - Համայնքում գործազրկությունը - Բնակչության անվճարունակ լինելը

3. ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ ԵՎ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ

3.1 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՏԵՍԼԱԿԱՆ

Արևադաշտի տարածքային և տնտեսական զարգացման գործում կարևոր է հաշվի առնել համայնքի բնակչության հեռանկարային աճը, որը ելնում է համայնքի հեռանկարային տարածքային զարգացման հնարավորություններից:

Համայնքի զարգացման ռազմավարությունն է՝ բարեփոխումներ անցկացնելու ճանապարհով հետևողականորեն բարելավել համայնքի բնակչության սոցիալ-տնտեսական, մշակութային և հանգստի պայմանները և մաքուր, բարեկարգ, կանաչապատ և գրավիչ բնակավայրը:

Զարգացման հիմնական ուղղությունների իրականացման գործընթացում խիստ կարևորվում է տեղական իշխանությունների, համայնքի բնակչության, լրատվամիջոցների և գործարարների համատեղ գործունեությունը, ինչպես նաև համագործակցությունը պետական կառավարման մարմինների և դոնոր կազմակերպությունների հետ:

Համայնքի կայուն զարգացման ցուցանիշներն են՝

- ✓ Աղքատության շեմից ցածր գտնվող ընտանիքների հարաբերությունը համայնքի ընտանիքների ընդհանուր թվին (արտահայտված տոկոսով),
- ✓ Համայնքի սեփական եկամուտների տարեկան աճ, արտահայտված տոկոսով,
- ✓ Համայնքում գրանցված բնակիչների թվի փոփոխությունը (չպայմանավորված բնական աճով) նախորդ տարվա համեմատ, արտահայտված տոկոսով:

Ցուցանիշների արժեքները հինգ տարիների համար ներկայացված է աղյուսակ 5-ում:

Աղյուսակ 5. Համայնքի կայուն զարգացման ցուցանիշների կանխատեսվող արժեքները հինգ տարիների համար (2019-2023թթ.)

Ը/Ը	Ցուցանիշները	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Աղքատության շեմից ցածր գտնվող ընտանիքների հարաբերությունը համայնքի ընտանիքների ընդհանուր թվին (արտահայտված տոկոսով)	28.2%	25.6%	21.8%	19.2%	16.6%
2.	Համայնքի սեփական եկամուտների տարեկան աճ, արտահայտված տոկոսով	0.7%	2.0%	1.7 %	1.7 %	1.8%
3.	Համայնքում գրանցված բնակիչների թվի փոփոխությունը (չպայմանավորված բնական աճով) նախորդ տարվա համեմատ, արտահայտված տոկոսով	0.1%	0.3%	0.5%	0.6%	0.7%

3.2 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ

Առաջիկա 5 տարիներին համայնքի հիմնական նպատակներն են՝

- Համայնքում հետևողականորեն բարեփոխումներ անցկացնելու ճանապարհով բարելավել բնակչության սոցիալ-տնտեսական, մշակութային և հանգստի պայմանները, համայնքը դարձնել բարեկեցիկ
- Համայնքի ղեկավարի իրավասության շրջանակներում միջոցներ ձեռնարկել պաշտպանելու համայնքի բնակիչների ու տնտեսավարող սուբյեկտների իրավունքներն ու շահերը.
- ապահովել համայնքի նախադպրոցական, մշակույթի և սպորտի բնագավառների կազմակերպությունների անխափան և նպատակային գործունեությունը, իրականացնել այդ կազմակերպությունների շենքերի հիմնական վերանորոգման, ջեռուցման, ջրամատակարարման վերականգնման և գույքի ձեռք բերման աշխատանքներ
- համայնքում պայմաններ ստեղծել՝ զարգացնելու փոքր և միջին բիզնեսը՝ ստեղծելով նոր աշխատատեղեր մասնավոր սեկտորում
- միջոցներ ձեռնարկել համայնքի սոցիալապես անապահով ընտանիքների սոցիալական, կոմունալ-կենցաղային պայմանների բարելավման համար
- բարձրացնել համայնքի բնակչությանը մատուցվող ծառայությունների և սպասարկումների մակարդակն ու որակը՝ բարելավելով համայնքի բյուջեի եկամուտների հավաքման աշխատանքները և նպատակային օգտագործելով բյուջեի միջոցները
- համայնքի բնակչության մշակութային կյանքի և աշխատանքից ազատ ժամերին հանգստի կազմակերպում
- բարելավել համայնքի բյուջեի ֆինանսական վիճակը՝ բարձրացնելով եկամուտների հավաքագրման մակարդակը՝ ճշտելով հողի հարկի և գույքահարկի բազաները
- համայնքում իրականացնել բարեկարգման և կանաչապատման ընդգրկուն աշխատանքներ
- համայնքի ճանապարհների հիմնանորոգում:

4. ՀԶՀԾ-Ի ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ

Համայնքի յուրաքանչյուր տարվա բյուջեի նախագծի կազմման ծրագրային հիմքը ՀԶՀԾ-ում համապատասխան տարվա համար նախատեսված ոլորտային և բնակավայրային ծրագրերն են, որոնց իրականացման համար հաշվարկվել են ֆինանսավորման համապատասխան աղբյուրներ և ծախսեր: Գործնականում, ՀԶՀԾ-ի իրականացումը հանգում է հիմնականում (չհաշված ֆինանսավորման այլ աղբյուրների հաշվին նախատեսված ծրագրերը) համայնքի գալիք հինգ տարիների բյուջեների կատարմանը:

Արևադաշտ համայնքի ՀԶՀԾ-ի ֆինանսավորումն ամփոփված է կից ֆայլում:

4.1 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ և ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄՆԵՐ

Համայնքի բյուջեի մուտքերը, կարելի է ասել, ձևավորվում են բացառապես վարչական բյուջեի միջոցների հաշվին: Վարչական բյուջեի եկամուտները ձևավորվում են սահմանափակ թվով եկամտատեսակների՝ հարկերի, տեղական տուրքերի և գույքի վարձակալությունից եկամուտների հաշվին: Համայնքի բյուջեի կանխատեսվող եկամուտների մեծ մասը (2017թ.՝ 87.2%, 2018թ.՝ 72.7%,

2019թ.՝ 75.7 %, 2020թ.՝ 77 .9%, 2021թ.՝ 83. 8%.) ձևավորվում են պետական բյուջեից համայնքներին տրամադրվող ֆինանսական համահարթեցման դոտացիաների հաշվին (աղյուսակ 4):

Քանի որ համայնքի բյուջեի ֆոնդային մասում մուտքեր քիչ են կանխատեսվում, ապա պլանավորվող հինգ տարիների կապիտալ ծախսերը մեծամասամբ կիրականացվեն համայնքի բյուջեի վարչական մասի պահուստային ֆոնդից ֆոնդային բյուջե կատարվող հատկացումների և դոնոր կազմակերպությունների հաշվին:

Աղյուսակ 3. Համայնքի 2017- 2018թթ. բյուջեի մուտքերի ցուցանիշները և 2019-2023թթ. բյուջեների մուտքերի կանխատեսումը

Հ/հ	Մուտքերի անվանումը	հազար դրամ						
		2017 փաստացի	2018թ. փաստաց	2019թ. կանխ.	2020թ. կանխ.	2021թ. կանխ.	2022թ. կանխ.	2023թ. կանխ.
	ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՄՈՒՏՔԵՐ՝ ԸՆԴԱՄԵՆԸ	11304.1	10324.8	16214.1	16510.0	16810.0	17060.0	17670.0
1	ՀԱՐԿԵՐ ԵՎ ՏՈՒՐՔԵՐ							
1.1	Հողի հարկ	5900.3	4683.9	8500 .0	8550 .0	8700 .0	8800 .0	9000 .0
1.2	Գույքահարկ շենք շինությունների և փոխադրամիջոցների համար	937.9	1304.8	1200 .0	1300 .0	1350 .0	1400 .0	1400 .0
1.3	Տեղական տուրքեր	130.0	46.0	60 .0	60 .0	60 .0	60 .0	70 .0
1.4	Գույքի վարձակալությունից եկամուտներ Համայնքի սեփականություն համարվող հողերի վարձակալության վարձավճարներ	481.8	435.4	2600 .0	2600 .0	2600 .0	2600 .0	2700 .0
2	Ընթացիկ ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ/2.1+2.2/	3854.1	3854 .1	3854.1	4000.0	4100.0	4200.0	4500.0
2.1	Պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաներ	3854.1	3854 .1	3854.1	4000 .0	4100 .0	4200 .0	4500 .0

Աղյուսակ 4. Համայնքի 2019-2023թթ. բյուջեն

(եկամտների կանխատեսումը 2015թվականի համեմատ աճը արտահայտված տոկոսներով)

Եկամտի և ծախսի տեսակը	2017թ. տարեկան պլան	2019թ. կանխ.	2017թ փաստ.նկատ %	2020թ. կանխ.	2017թ փաստ.նկատ %	2021թ. կանխ.	2017թ փաստ.նկատ %	2022թ. կանխ.	2017թ փաստ.նկատ %	2023թ. կանխ.	2017թ փաստ.նկատ %
Ընդամենը եկամուտներ	12954.1	16214.1	25.2%	16510.0	27.4%	16810.0	29.8%	17060.0	31.7 %	17670.0	36.4%
Հարկային եկամուտներ որից	9100.0	12360.0	35.8%	12510.0	37.5%	12710.0	39.7%	12860.0	41.3%	13170.0	44.7%
Հողի հարկ	5900.0	8500.0		8550.0		8700.0		8800.0		9000.0	
Գույքահարկ /շենք և ավտո/	650.0	1200.0		1300.0		1350.0		1400.0		1400.0	
Տեղական տուրքեր	50.0	60.0		60.0		60.0		60.0		70.0	
Այլ եկամուտներ	2500.0	2600.0		2600.0		2600.0		2600.0		2700.0	
Պաշտոնական ընթացիկ դրամաշն.	3854.1	3854.1		4000.0		4100.0		4200.0		4500.0	

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐ

Առաջիկա 5 տարիներին համայնքի հիմնական ծրագրերն են՝

- ✓ Համայնքի արտաքին լուսավորության ցանցի կառուցում
- ✓ Համայնքի փողոցների և ճանապարհների հիմնանորոգում
- ✓ Գյուղապետարանի շենքի կառուցում
- ✓ Մշակույթի տան կառուցում

Նշված խնդիրների լուծման նպատակով նախատեսվող ծրագրերը ներկայացված են ծրագրերի անձնագրերում:

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր N 1

Համայնքի արտաքին լուսավորության ցանցի վերականգնում

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Քաղաքի արտաքին լուսավորության ցանցի վերականգնում						
Ծրագրի անմիջական նպատակ՝ Ունենալ գիշերային լուսատուներով լուսավորված, բարեկարգված փողոցներ	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
			6160.0				
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ 1.Փաստաթղթերի կազմում 2. լուսավորության ցանցի վերականգնում	1.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
		-	160.0				
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
2018		2019	2020	2021	2022	2023	
		6000.0					
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1. Նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի կազմում 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.1. Իրականացնել աշխատանքները 2.2. Կազմել, քննարկել և ընդունել աշխատանքների կատարման ավարտական ակտը						
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝ 160.0	հազար դրամ					
	Կապիտալ ծախսեր՝ 6000.0	հազար դրամ					
	Ընդհանուր բյուջեն՝ 6160.0	հազար դրամ					
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ							
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը							
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակիչները						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2019-2023թթ.						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Համայնքի արտաքին լուսավորության ցանցի վերականգնում						

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր Ն 2

Համայնքի փողոցների և ճանապարհների հիմնանորոգում

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Համայնքի փողոցների և ճանապարհների նորոգում և հիմնանորոգում						
Ծրագրի անմիջական նպատակ՝ Ունենալ նորզված բարեկարգված փողոցներ և ճանապարհներ	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
				4100.0			
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ 1.Փաստաթղթերի կազմում 2. Փողոցների և ճանապարհների բարեկարգում, հիմնանորոգում և նորոգում	1.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
				100.0			
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
2018		2019	2020	2021	2022	2023	
			4100.0				
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	<p>1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ</p> <p>1.1. Նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի կազմում</p> <p>1.2.Շինարարական կազմակերպության ընտրության մրցույթը</p> <p>1.3. Կնքել պայմանագիր հաղթող շին. կազմակերպության հետ իրականացնել աշխատանքները</p> <p>2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ</p> <p>2.1. Իրականացնել աշխատանքները</p> <p>2.2. Կազմել, քննարկել և ընդունել աշխատանքների կատարման ավարտական ակտը</p>						
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝	100.0	հազար դրամ				
	Կապիտալ ծախսեր՝	4000.0	հազար դրամ				
	Ընդհանուր բյուջեն՝	4100.0	հազար դրամ				
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ							
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը							
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակիչները						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2019-2023թթ.						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Համայնքի փողոցների և ճանապարհների նորոգում և հիմնանորոգում						

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր Ո Յ

Մշակույթի տան կառուցում

(Օրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	<u>Մշակույթի տան կառուցում</u>						
Օրագրի անմիջական նպատակ՝ Ունենալ մշակույթի տուն, համայնքում մշակույթի զարգացման համար	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
	-				7300.0	5000.0	
	Օրագրի միջանկյալ արդյունքներ 1. Փաստաթղթերի կազմում 2. Գույքի ձեռքբերում, Ջեռուցման ցանցերի կառուցում,	1.					
Ցուցանիշներ		Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
-					300.0		
2.							
Ցուցանիշներ		Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
				7000.0	5000.0		
Օրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1. Նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի կազմում 1.2. Կնքել պայմանագիր հաղթող շին. կազմակերպության հետ, իրականացնել աշխատանքները 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.1. Իրականացնել աշխատանքները 2.2. Կազմել, քննարկել և ընդունել աշխատանքների կատարման ավարտական ակտը						
Օրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝	300.0	հազար դրամ				
	Կապիտալ ծախսեր՝	12000.0	հազար դրամ				
	Ընդհանուր բյուջեն՝	12300.0	հազար դրամ				
Օրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Ֆինասավորման մի մասի աջակցություն						
Օրագրի հիմնական ռիսկերը							
Օրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակիչները						
Օրագրի սկիզբ և ավարտ	2019-2023թթ.						
Օրագրի համառոտ նկարագրություն	Մշակույթի տան կառուցում						

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Բ N 4

Գյուղապետարանի շենքի կառուցում

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	<u>Գյուղապետարանի շենքի կառուցում</u>						
Ծրագրի անմիջական նպատակ՝ Գյուղապետարանի շենքի կառուցում	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
		-				4200.0	6000.0
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ 1. Փաստաթղթերի կազմում 2. <u>Գյուղապետարանի շենքի կառուցում</u>	1.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
		-				200.0	
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
2018		2019	2020	2021	2022	2023	
					4000.0	6000.0	
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1. Նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի կազմում 1.2. Կնքել պայմանագիր հաղթող շին. կազմակերպության հետ, իրականացնել աշխատանքները 2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 2.1. Իրականացնել աշխատանքները 2.2. Կազմել, քննարկել և ընդունել աշխատանքների կատարման ավարտական ակտը						
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝ 200.0 հազր դրամ Կապիտալ ծախսեր՝ 10000.0 հազր դրամ Ընդհանուր բյուջեն՝ 10200.0 հազր դրամ						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Բարեգործություն և պետության կողմից ֆինանսական աջակցություն						
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը							
Ծրագրի հիմնական շահառուները							
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	2019-2023թթ.						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	<u>Գյուղապետարանի շենքի կառուցում</u>						

Գյուղատնտեսության շենքի կառուցում																									

Աղյուսակ 8. Մ Ո Ն Ի Թ Ո Ր Ի Ն Գ Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր

**Արևադաշտ ՀԱՄԱՅՆՔ
(2019-2023 թվականներ)**

Տրամաբանական մոդելի բաղադրիչ	Ցուցանիշի փաստացի արժեք (2017)		Տվյալների հավաքագրման պարբերականությունը	Ցուցանիշի ստացման աղբյուր	Ցուցանիշի ստացման մեթոդ
	Ցուցանիշի թիրախային արժեք (2018)				
	Ցուցանիշի փաստացի արժեք (2018)				
	Ցուցանիշի կատարողական (2018)				
	Ցուցանիշի թիրախային արժեք (2019)				
	Ցուցանիշի փաստացի արժեք (2019)				
	Ցուցանիշի կատարողական (2019)				
	Ցուցանիշի թիրախային արժեք (2020)				
	Ցուցանիշի փաստացի արժեք (2020)				
	Ցուցանիշի կատարողական (2020)				
	Ցուցանիշի թիրախային արժեք (2021)				
	Ցուցանիշի փաստացի արժեք (2021)				
	Ցուցանիշի կատարողական (2021)				
	Ցուցանիշի թիրախային արժեք (2023)				
	Ցուցանիշի փաստացի արժեք (2023)				
	Ցուցանիշի կատարողական (2023)				
	Կիսամյակային				
Տարեկան					

**ՀԱՄԱՅՆՔԻ
ԿԱՅՈՒՆ
ՋԱՐԳԱՅՈՒՄ**

Ելնելով Արևադաշտ համայնքի սոցիալ-տնտեսական զարգացման հնգամյա ծրագրի ռազմավարությունից և ընդհանուր նպատակներից՝ շատ կարևոր է սեփական եկամուտների լրացուցիչ աղբյուրներ գտնելը, ֆինանսական միջոցների արդյունավետ հավաքագրման կազմակերպումն ու նպատակային օգտագործումը: 2019-2021թթ. համայնքային բյուջեները պետք է մշակել՝ որպես զարգացման ծրագրային բյուջեներ, որոնցով հնարավոր կլինի իրականացնել ինչպես ընթացիկ և հիմնական վերանորոգման աշխատանքներ, այնպես էլ սոցիալ-տնտեսական զարգացման տարբեր ծրագրեր:

Համայնքապետարանի բաժինները և ծառայությունները կմշակեն իրենց բնագավառի զարգացման կոնկրետ ծրագրեր, որոնք կարելի է ներկայացնել Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն, մարզպետարան: Լրացուցիչ ներդրումներ հայթայթելու նպատակով նախատեսվում է փնտրել ինվեստիցիաների նոր աղբյուրներ, ներգրավել գործարարների սեփական միջոցները, տարբեր սոցիալական հիմնադրամների ներդրումները:

ՀԶՀ-ն հանդիսանալու է համայնքի գալիք հինգ տարիների գործունեության ուղեցույցը: 2017-2021թթ. ընթացքում ՀԶՀ-ում ընդգրկված ծրագրերի իրականացմանն են ուղղված լինելու համայնքի ՏԻՄ-երի ջանքերն ու աշխատանքը՝ մոբիլիզացնելով համայնքի ֆինանսական, մարդկային և նյութական ռեսուրսների ողջ պոտենցիալը: ՀԶՀ-ի իրագործումը հնարավորություն կտա քայլ առ քայլ մոտենալ հեռվում նշմարվող այն ցանկալի տեսլականին, որպիսին ցանկանում է տեսնել համայնքի յուրաքանչյուր բնակիչ: ՀԶՀ-ում տեղ գտած դրույթները լինելու են այն ծրագրային հիմքը, որի վրա հենվելով կազմվելու է համայնքի յուրաքանչյուր տարվա բյուջեն:

Ծրագիրը հաջողությամբ իրագործելու համար ՏԻՄ-երը պետք է սերտորեն և արդյունավետ համագործակցեն պետական կառույցների, միջազգային դոնոր կազմակերպությունների և այլ շահագրգիռ կողմերի և կառույցների հետ:

ՀԶՀ-ի իրականացման հսկողությունը և ներքին վերահսկողությունը կիրականացնեն համայնքի ղեկավարը և համայնքի ավագանին: ՀԶՀ-ի ներքին վերահսկողության արդյունքները կներկայացվեն համայնքի ավագանուն՝ ի գիտություն:

Յուրաքանչյուր հաջորդ տարի կկատարվի ՀԶՀ-ի իրականացման նախորդ տարվա արդյունքների ուսումնասիրություն, ամփոփում, ձեռքբերումների գնահատում և թերությունների բացահայտում: Նախորդ տարվա արդյունքների հիման վրա համապատասխան ուղղումներ և լրացումներ կկատարվեն մնացյալ տարիների ծրագրերում:

Հիմնվելով ՀԶՀ-ի իրականացման տարեկան հաշվետվության վերաբերյալ համայնքի ավագանու կայացրած որոշման վրա, ՀԶՀ-ի վերանայման անհրաժեշտության դեպքում, համայնքի ղեկավարը ՀԶՀ-ում փոփոխություններ ու լրացումներ կատարելու վերաբերյալ իր և (կամ) համայնքի ավագանու անդամներից ստացված բոլոր առաջարկությունները ներկայացնում է համայնքի ավագանու քննարկմանը և հաստատմանը:

Համայնքի ավագանու անդամի (անդամների) առաջարկված այն փոփոխությունները և (կամ) լրացումները, որոնք ավելացնում են ՀԶՀ-ի իրականացման ծախսերը, համայնքի ավագանու որոշմամբ ընդունվում են միայն համայնքի ղեկավարի եզրակացության առկայությամբ և ավագանու նիստին ներկա անդամների ձայների երկու երրորդով:

ՀԶՀ-ի փոփոխությունները և (կամ) լրացումները, ավագանու հաստատումից հետո, հրապարակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Գույքի հետ գործարքների համապատասխանությունը «Գույքի կառավարման ծրագրին»	80%	85%	87%			90%			95%			95%		
3. Նախադպրոցական և արտադպրոցական դաստիարակություն														
Առանձնացված նախադպրոցական հաստատություն (այն համայնքներում, որտեղ առանձին նախակրթարան չկա)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Նախադպրոցական հաստատություններում ընդգրկված երեխաների թվաքանակի հարաբերությունը համայնքի նախադպրոցական տարիքի երեխաների ընդհանուր թվին, արտահայտված տոկոսով)														
Ծնողների բավարարվածությունը նախադպրոցական կրթությունից	80%	80%	80%			80%			90%			90%		
Արտադպրոցական հաստատություններում ընդգրկված երեխաների թվի հարաբերությունը համայնքի դպրոցական տարիքի երեխաների ընդհանուր թվին, արտահայտված տոկոսով	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ծնողների բավարարվածությունը արտադպրոցական կրթությունից	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Ակտիվ մշակութային և մարզական կյանքի կազմակերպումը՝ երիտասարդության ներգրավմամբ														
Համայնքապետարանի կազմակերպված մշակութային միջոցառումների թիվ	1	1	1			2			2			3		
Համայնքում գործող մշակութային խմբակների թիվ														
Մշակութային խմբակներում ընդգրկված երեխաների ու պատանիների թվի հարաբերությունը համայնքի երեխաների ու պատանիների թվին՝ արտահայտված տոկոսով	2%	2%	2%			3%			3%			4%		
Ծնողների բավարարվածությունը մշակութային խմբակներից	50%	50%	50%			60%			60%			65%		
Համայնքապետարանի միջոցներով կազմակերպված երեխաների ու պատանիների այցելություններ համայնքի դուրս մշակութային օջախներ	2	2				2			2			3		
Համայնքապետարանի միջոցներով համայնքում կազմակերպված մարզական միջոցառումների թիվ									2			2		
Համայնքային գրադարանի (ներառյալ էլեկտրոնային գրադարանի) առկայություն														
Գրադարանից օգտվողների թվի տարեկան աճ նախորդ տարվա համեմատ, արտահայտված տոկոսով	5%	5%	5%			6%			7%			8%		

Համայնքը սպասարկող հասարակական տրանսպորտի պարկում 5 և ավելի տարի հնություն ունեցող մեքենաների հարաբերությունն ավտոպարկի մեքենաների ընդհանուր թվին, արտահայտված տոկոսով	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Համայնքի ենթակայության տակ գտնվող ճանապարհների ամեն տարի ասֆալտապատած հատվածի երկարության հարաբերությունը համայնքի ենթակայության տակ գտնվող ճանապարհների երկարությանը, արտահայտված տոկոսով	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10. Աջակցություն պետական պաշտպանության իրականացմանը														
Համայնքում բնակվող զինապարտ քաղաքացիների գրանցամատյանի վարում	այո	այո	այո			այո			այո			այո		
11. Աղետների ռիսկերի նվազեցման և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության ու քաղաքացիական պաշտպանության միջոցառումների իրականացում														
Համայնքում ապաստարանի կամ թաքստոցի առկայություն	այո													
Համայնքում քաղաքացիական պաշտպանության շտաբի առկայություն														
Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության ու քաղաքացիական պաշտպանության բնագավառում համայնքի ՔՊ մարմինների հմտությունների կատարելագործման նպատակով վարժանքներ	այո	այո	այո			այո			այո			այո		
Կամավորական փրկարարական միավորումների ստեղծում, ուսուցման կազմակերպում	ոչ	ոչ	ոչ			ոչ			ոչ			ոչ		
12. Գյուղական բնակավայր ընդգրկող համայնքներում գյուղատնտեսության զարգացման խթանում														
Համայնքի՝ գյուղատնտեսությամբ զբաղվող բնակիչների եկամտի տարեկան աճ	5%	5%	10%			15%			15%			20%		
Բերքատվության տարեկան աճ	5%	5%	10%			15%			15%			20%		
Համայնքի մշակվող գյուղատնտեսական նշանակության հողերի հարաբերությունը ընդհանուր գյուղատնտեսական նշանակության հողերին արտահայտված տոկոսով	95%	95%	95%			95%			95%			95%		

Ցուցանիշի թիրախային արժեք (2023)	Ցուցանիշի փաստացի արժեք (2023)	Ցուցանիշի կատարողական (2023)	Տվյալների հավաքագրման պարբերականություն		Ցուցանիշի ստացման աղբյուր	Ցուցանիշի ստացման մեթոդ
			Կիսամյակային	Տարեկան		
16.6%			X		Մարզպետարաններ	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն/հարցազրույց
1.8%			X		Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
0.7			X		ՀՀ Ոստիկանություն	Հարցում
			X		ՊԵԿ տարածքային բաժին	Հարցում
			X		ՊԵԿ տարածքային բաժին/ԱՎԾ	Հարցում

95%				X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
0	0	0	0	X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
				X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
95%					Նախադպրոցական հաստատություն- ներ հաճախող երեխաների ծնողներ	Հարցում կամ խմբային հարցազրույց/ֆոկլուս խումբ
0	0	0	0	X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
0	0	0	X		Արտադպրոցական հաստատություններ հաճախող երեխաների ծնողներ	Հարցում կամ խմբային հարցազրույց/ֆոկլուս խումբ
3				X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
				X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
5%				X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
70%			X		Արտադպրոցական հաստատություններ հաճախող երեխաների ծնողներ	Հարցում կամ խմբային հարցազրույց/ֆոկլուս խումբ
4				X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
2				X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
				X	Համայնքապետարան	Դիտարկում
9%				X	Գրադարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն

այո	այո	այո	այո	X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
այո	այո	այո	X		Շահառուների ընտրանք	Հարցում կամ խմբային հարցազրույց/ֆոկլուս խումբ
				X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
5%				X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
70%			X		Մարզական խմբակներ հաճախող երեխաների ու պատանիների ծնողներ	Հարցում կամ խմբային հարցազրույց/ֆոկլուս խումբ
				X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
3%				X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
70%						
այո	այո	այո	այո	X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
50%				X	Համայնքապետարան	Փաստացի ուսումնասիրություն
այո	այո	այո	այո	X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն

90%				X	Համայնքապետարան	Փաստացի ուսումնասիրություն
				X	Համայնքապետարան/մասնավոր օպերատորներ	Խորքային հարցազրույց
15%				X	Համայնքապետարան/մասնավոր օպերատորներ	Հարցում/խորքային հարցազրույց
95%			X		Համայնքի բնակիչներ	Հարցում կամ խմբային հարցազրույց/ֆոկուս խումբ
50%			X		Համայնքի բնակիչներ	Հարցում կամ խմբային հարցազրույց/ֆոկուս խումբ
60%						Հարցում կամ խմբային հարցազրույց/ֆոկուս խումբ
10%				X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
				X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
20%			X		Համայնքի բնակիչներ	Հարցում
90%				X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
				X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն

0	0	0	0	X	Համայնքապետա-րան/ուղևորափո-խադրումներ իրականացնող ընկերություն(ներ)	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն/ հարցում
0	0	0	0	X	Համայնքապետարան/շինարարություն իրականացնող ընկերություն(ներ)	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն/ հարցում
այո			այո	X	Համայնքապետարան/տարածքային գինվորական կոմիսարիատներ	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
				X	Համայնքապետա-րան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
				X	Համայնքապետա-րան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
այո				X	Համայնքապետա-րան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
ոչ				X	Համայնքապետարան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
25%				X	Գյուղատնտեսու-թյամբ զբաղվող բնակիչներ	Հարցում կամ խմբային հարցազրույց/ֆոկլոր խումբ
25%				X	Համայնքապետա-րան	Հարցում
95%				X	Համայնքապետա-րան/ԶՕԸ	Հարցում

30%				X	Համայնքապետա-րան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
				X	Համայնքապետա-րան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
2				X	Համայնքապետա-րան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
5				X	Համայնքապետա-րան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
7%				X	ՔԿԱԳ բաժին	Հարցում
				X	Համայնքապետա-րան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն
0	0	0	0	X	Համայնքապետա-րան, համայնքապետա-րանի ենթակայության բժշկական հաստատություն-ներ	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն կամ հարցում
0	0	0	0	X	Բժշկական հաստատություն-ներ	Հարցում կամ հարցազրույց
0	0	0	X		Հաշմանդամու-թյուն ունեցող անձիք	Խմբային հարցազրույց/ֆոկուս խումբ

0	0	0	X		Հաշմանդամություն ունեցող անձիք	Խմբային հարցազրույց/ֆոկուս խումբ
0	0	0	0	X	Համայնքապետա-րան/քաղաքապետարան-կան կազմակերպություններ	Հարցում կամ հարցազրույց
0	0	0	0	X	Համայնքապետա-րան	Փաստաթղթային ուսումնասիրություն